

- A** בס"ד
Today we will learn בע"ה of דף מט of יבמות
The topics we will learn about include.
  - The rulings and sources in regard to which marriages produce Mamzerim
  - The rules of when one is permitted to marry his wife's sister

A

Which marriages produce
ממזרים

◆

When one is permitted to marry his
WIFE'S SISTER

- B** The rules of when one is permitted to marry his Yevama's sister.

B

◆

When one is permitted to marry his
YEVAMA'S SISTER

1 So let's review
Zugt Di Mishna:
איזהו ממזר
There are three opinions as to what type of forbidden union causes the child to be a ממזר.

כל שאר בשרו שהוא בלא יבא דברי רבי עקיבא
Rabbi Akiva says a child becomes a Mamzer only if there was a prohibition due to a relation which disallowed his parents from marrying. This is true even if it was only an Issur punishable with מלקות.

שמעון התימני אומר כל שחייבים עליו כרת בידי שמים
Shimon Hatemani says a child becomes a Mamzer only when there was a prohibition punishable by death through כרת.

ורבי יהושע אומר כל שחייבין עליו מיתת בית דין
Rabbi Yehoshua says a child becomes a Mamzer only when there was a prohibition punishable by death by Bais Din.

אמר רבי שמעון בן עזאי
מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה
איש פלוני ממזר מאשת איש
לקיים דברי רבי יהושע
Rabbi Shimon Ben Azei supports the opinion of Rabbi Yehoshua by saying that he found a Genealogical Scroll in Yerushalayim which stated that so and so is a Mamzer being born to parents who transgressed the prohibition of living with a married woman, which is punishable by death through Bais Din.

1 איזהו ממזר?

רבי יהושע	שמעון התימני	רבי עקיבא
כל שחייבין עליו מיתת ב"ד	כל שחייבים עליו כרת בידי שמים	כל שאר בשרו שהוא בלא יבא

אמר רבי שמעון בן עזאי
מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה
איש פלוני ממזר מאשת איש
לקיים דברי רבי יהושע

2 The Gemara now gives the sources for the various opinions:

מ"ט דרבי עקיבא דכתיב
לא יקח איש את אשת אביו
ולא יגלה כנף אביו
Rabbi Akiva's ruling is derived from the Pasuk that says; one is not allowed to take the wife of his father, and he is not allowed to reveal the "flap" of his father.
This means כנף שראה אביו לא יגלה
The flap which was seen by his father shall not be revealed.

וסבר לה כרבי יהודה דאמר באנוסת אביו הכתוב מדבר
Rabbi Yehudah explains that the Pasuk is referring to man who coerced a woman, and teaches us that there is a prohibition punishable with Malkos for his son to marry this woman.
וסמך ליה
'לא יבא ממזר בקהל ה'
And near it the Pasuk states that a Mamzer is forbidden to enter the congregation of Hashem.
אלמא מהני הוי ממזר
This implies that a child born from a son who lived with אנוסת אביו, which is only punishable by Malkos, is considered a Mamzer.

2 אי"ט דרבי עקיבא דכתיב

רבי עקיבא
כל שאר בשרו שהוא בלא יבא

לא יקח איש את אשת אביו
ולא יגלה כנף אביו
כנף שראה אביו לא יגלה

אלמא מהני הוי ממזר
מיבי לאוין

וסבר לה כרבי יהודה דאמר
באנוסת אביו הכתוב מדבר

3 The Gemara points out that this source is only referring to a prohibition due to a relation, as the case of אנוסה אביו.

However, according to רבי סימאי דמרבה שאר חייבי לאוין דלאו דשאר

That Rabbi Akiva also included instances of marriages prohibited by an איסור לאו, even which are not because of a relative, for example, מחזיר גרושתו.

And according to רבי ישבב דמרבה אפילו חייבי עשה

3 *> This source is only referring to a prohibition due to a relation*

> However according to...

רבי ישבב
דמרבה
אפילו
חייבי עשה

רבי סימאי
דמרבה
שאר חייבי לאוין
דלאו דשאר

*Even not a relative,
for example
מחזיר גרושתו*

4 That Rabbi Akiva also includes marriages prohibited by an איסור עשה, where is the source that these prohibitions also cause the offspring to be a Mamzer?

The Gemara answers;
נפקא להו מ"ולא"

It is derived from the additional letter Vav in the phrase ולא יגלה כנף אביו, which teaches us that all חייבי לאוין OR חייבי עשה are capable of producing a Mamzer.

4 *?*
Rabbi Akiva also includes marriages prohibited by an איסור עשה
Where is the source that they cause the offspring to be a Mamzer?

נפקא להו
מ"ולא"

ולא יגלה כנף אביו

*חייבי עשה או חייבי לאוין
are capable of producing a Mamzer*

5 This was all according to Rebbe Akiva. However, שמעון התימני סבר לה כרבנן דאמרי בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר Shimon Hatemani's ruling agrees with the opinion of the רבנן that the Pasuk of אביו כנף אביו is referring to שומרת יבם של אביו The wife of his father's brother, who is awaiting Yibum with his father, דהוי ליה חייבי כריתות Because marrying an uncle's wife is punishable by death through כרת

וסמיך ליה לא יבא ממזר בקהל ה And near it is the Pasuk that a Mamzer is forbidden to enter the congregation of Hashem. אלמא מחייבי כריתות הוי ממזר This teaches us that a child born through a marriage which is punishable by death through כרת is considered a Mamzer.

ורבי יהושע לכתוב רחמנא לא יגלה Rabbi Yehoshua argues that it would have been sufficient for the Pasuk to state לא יגלה כנף אביו and derive the sources of both Rabbi Akiva and Shimon Hatimuni. לא יקח למה לי What was the need to for the Pasuk to add לא יקח איש את אשת אביו אלא לאו הכי קאמר מלא יקח עד לא יגלה הוי ממזר It must be that the Pasuk is stating that only the marriage mentioned between the words לא יקח and לא יגלה is capable of producing a Mamzer. This refers to אשת אב, a son living with his father's Halachically married wife, which is punishable by death through Bais Din. טפי לא הוי ממזר All other marriages which are not punishable by בית דין, do not produce Mamzerim.

6 Now the Gemara brings the statement of אביי: הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה שאין הולד ממזר All of the opinions are in agreement that a child born to a man living with a woman during her menstrual cycle, or with his wife who possibly strayed, would not be considered a Mamzer, because in both cases; דהא תפסי בה קידושין Because Kiddushin with a Niddah is effective - שנאמר ותהי נדתה עליו אפי' בשעת נדתה תפסי בה קידושין This is derived from the word ותהי which refers to Kidushin. And, in the case of סוטה - as Rashi explains - their Kiddushin remains intact even after she became a Sotah.

5

שמעון התימני
כל שחייבים
עליו כרת
ברדי שמים

לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו

לא יבא ממזר בקהל ה'

וסמיך ליה

אלמא מחייבי כריתות הוי ממזר

בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר

רבי יהושע
כל שחייבין
עליו
מיתת כ"ד

לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו... לא יבא ממזר בקהל ה'

ורבי יהושע לכתוב רחמנא לא יגלה לא יקח למה לי? לא יקח עד לא יגלה הוי ממזר {אשת אב - חייב מיתת כ"ד} טפי לא הוי ממזר

6

אביי
הכל מודים
בבא על הנדה ועל הסוטה
שאין הולד ממזר

דבא תפסי בה קידושין
לאמי:

ותהי נדתה עליו

אפי' בשעת נדתה תפסי בה קידושין

In the case of סוטה their Kiddushin remains intact

8 The Gemara then quotes a Breisah which confirms Abaya's statement, and also adds the case of a שומרת יבם who married without receiving Chalizah. A child born through this marriage is not a Mamzer.

The Gemara explains that Abayeh did not include שומרת יבם, because,

מספקא ליה אי כרב אי כשמואל

This is actually a Machlokes.

שומרת יבם אין הולד ממזר, would only be according to Shmuel's understanding of the Pasuk

לא תהיה אשת החוצה

The word הויה refers to Kiddushin, and the Pasuk is saying לא תהיה, she's MAY NOT accept Kiddushin, but if she does, it IS valid. Therefore, her child is NOT a Mamzer.

However according to Rav who understands the Pasuk to be saying לא תהיה, she CANNOT accept Kiddushin, and if she does, it is NOT valid. Therefore, her child IS a Mamzer.

8 The Gemara quotes a Breisah which confirms Abaya's statement, and also adds the case of a שומרת יבם who married without receiving Chalizah

Abayeh did not include שומרת יבם because,

מספקא ליה
אי כרב אי כשמואל

רב	שמואל
שומרת יבם	שומרת יבם
הולד ממזר	אין הולד ממזר
לא תהיה אשת הבת החוצה	לא תהיה אשת הבת החוצה
CANNOT	MAY NOT

9 The Gemara goes on to elaborate on that which the Mishnah quotes;

אמר רבי שמעון בן עזאי

מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה

איש פלוני ממזר מאשת איש

The Gemara cites a Braisa which adds;

וכתוב בה

משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי

The statements of רבי אליעזר בן יעקב are few, but clear and precise. Therefore, in a Machlokes, the Halachah follows the opinion of רבי אליעזר בן יעקב.

9 אמר רבי שמעון בן עזאי
מצאתי מגילת יוחסין בירושלים וכתוב בה
איש פלוני ממזר מאשת איש
אקיים דברי רבי יבוא

כריותא:
וכתוב בה
משנת רבי אליעזר בן יעקב
קב ונקי

Therefore, in a Machlokes,
the Halachah follows רבי אליעזר בן יעקב

10 וכתוב בה
 מנשה הרג את ישעיה
 רבא details the incident in which the evil king Menasheh
 killed the Navi Yeshayah, because he judged him to be a
 נביא שקר based on three Psukim in Sefer Yeshayahu,
 which he thought contradicted three Psukim in the Torah.
 Yeshayah did not answer him, because
 אמר ישעיה
 ידענא ביה דלא מקבל מה דאימא ליה
 ואי אימא ליה אישויה מזיד
 Menasheh will not accept it - or, he will be a מזיד

10

וכתוב בה
מנשה הרג את ישעיה
*Because he judged him to be a נביא שקר
 based on three Psukim in Yeshayahu,
 which he thought contradicted
 three Psukim in the Torah*

*Yeshayah did not answer him,
 because*

אמר ישעיה
ידענא ביה דלא מקבל מה דאימא ליה
ואי אימא ליה אישויה מזיד

11 The Gemara proceeds to reconcile the Psukim:
 One -
 He asked him;
 משה רבך אמר
 כי לא יראני האדם וחי
 ואת אמרת
 ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא
 The answers is -
 כל הנביאים נסתכלו
 באספקלריא שאינה מאירה
 משה רבינו נסתכל
 באספקלריא המאירה
 As Rashi explains;
 וכסבורים לראות ולא ראו
 ומשה נסתכל באספקלריא המאירה
 וידע שלא ראהו בפניו

11

The Gemara proceeds
 to reconcile the Psukim:

1
He asked him;

משה רבך אמר
כי לא יראני האדם
ודזי

ואת אמרת
ואראה את ה' יושב
על כסא רם ונשא

?

The answers is;
כל הנביאים
נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה
משה רבינו
נסתכל באספקלריא המאירה

12

Two -

משה רבך אמר
מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו

ואת אמרת

דרשו ה' בהמצאו

The answer is

הא ביחיד הא בצבור

ויחיד אימת

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה

אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים

12

2

He asked him;

ואת אמרת
דרשו ה' בהמצאו

?

משה רבך אמר
מי כה' אלהינו
בכל קראנו אליו

The answer is;

הא ביחיד הא בצבור

ויחיד אימת?

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה

אלו עשרה ימים

שבין ראש השנה ליום הכפורים

13

Three -

משה רבך אמר

את מספר ימיך אמלא

ואת אמרת

והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה

The answer is that whether one's pre-destined days may be lengthened is a Machlokes:

זכה משלימין לו

לא זכה פוחתין לו

דברי ר' עקיבא

Rebbe Akiva says that if one is a Tzaddik his days will be FULFILLED, and if he's not a Tzaddik his days will be shortened.

וחכמים אומרים

זכה מוסיפים לו

לא זכה פוחתין לו

The Chachamim say that if one is a Tzaddik his days may be LENGTHENED, and if he's not a Tzaddik his days will be shortened.

13

3

He asked him;

ואת אמרת
והוספתי על ימיך
חמש עשרה שנה

?

משה רבך אמר
את מספר ימיך
אמלא

The answer is;

חכמים

זכה מוסיפים לו
לא זכה
פוחתין לו

ר' עקיבא

זכה משלימין לו
לא זכה
פוחתין לו

14 The Gemara continues with the second half of the Mishnah, the rules of marrying a wife's sister.

1. אשתו שמתה מותר באחותה
When one's wife passes away, he is now permitted to marry her sister.
2. גרשה ומתה מותר באחותה
If he first divorced his wife and she died, he is now permitted to marry her sister.
3. נשאת לאחר ומתה מותר באחותה
If after he divorced his wife she was remarried to another man and she died, he is now permitted to marry her sister.

The Mishnah continues:
This is also true in regard to marrying a Yevama's sister.

1. יבמתו שמתה מותר באחותה
If the Yavama died while awaiting Yibum, he is now permitted to marry her sister.
2. חלץ לה ומתה מותר באחותה
If he performed Chalitzta with the Yevama and she died, he is now permitted to marry her sister.
3. נשאת לאחר ומתה מותר באחותה
If they performed Chalitzta and the Yevama remarried to another person and she died, he is now permitted to marry her sister.

14

משנה

The rules of marrying a wife's sister:

3	2	1
נשאת לאחר	גרשה ומתה	אשתו שמתה
ומתה	מותר	מותר
מותר	באחותה	באחותה
באחותה		

◆

This is also true in regard to marrying a Yevama's sister:

3	2	1
נשאת לאחר	חלץ לה	יבמתו
ומתה	ומתה	שמתה
מותר	מותר	מותר
באחותה	באחותה	באחותה

15 The Gemara comments;
אמר רב יוסף כאן שנה רבי משנה שאינה צריכה
Here Rabbi included an unnecessary Mishna since it is apparent from the Pasuk בחייה עליה that the prohibition in marrying a wife's sister is only while his wife is alive.

הדרן עלך החולץ ליבמתו
We have B"H completed the Fourth Perek of יבמות, and will begin the Fifth Perek רבן גמליאל in the next Shiur B'e'zras Hashem.

15

אמר רב יוסף
כאן שנה רבי
משנה שאינה צריכה

Since it is from the Pasuk בחייה עליה that the prohibition in marrying a wife's sister is only while his wife is alive

הדרן עלך החולץ ליבמתו